

2. Gauti informaciją apie profesijų pasirinkimą, joms keliamus reikalavimus, mokymosi galimybes, kvalifikacijas, jų įgijimo, tobulinimo ir persikvalifikavimo sąlygas, kvalifikacijų paklausą ir jų poreikių prognozes (išsamesnė informacija <http://www.aikos.smm.lt/aikos/>).

3. Gauti pagalbą nusistatant savo individualius poreikius ir profesines galimybes, pasirenkant darbo rinkos paslaugas, aktyvius darbo rinkos politikos priemones (toliau – ADRPP), savanoriškos praktikos atlikimą, įvertinant savo gebėjimus ir asmenines savybes pasirenkant tam tikrą profesiją ar persikvalifikuojant, motyvavimą dirbti, mokytis ar dalyvauti profesinės reabilitacijos priemonėse.

4. Pasirinkti informavimo, konsultavimo, tarpininkavimo įdarbinant paslaugų teikimo būdą: tiesiogiai (individualiai ar grupėms) ar nuotoliniu būdu (telefonu, el. paštu, internetu ir kt.). Pasirinktu nuotolinio paslaugų teikimo būdu darbo ieškantiems asmenims teikiama informacija apie užregistruotas laisvas darbo vietas, konsultuojama profesijos pasirinkimo, įgijimo, persikvalifikavimo klausimais, apie mokymo programas bei mokymo įstaigas ir jose suteikiamas kvalifikacijas, ADRPP ir darbo rinkos paslaugų pasirinkimo klausimais.

5. Gauti psichologinio konsultavimo paslaugas sprendžiant emocines, asmenybės ir bendravimo problemas, sudarančias kliūtis užimtumui.

6. Gauti informaciją apie galimybes įsidarbinti, pagalbą rengiant gyvenimo aprašymą (CV), motyvacinį laišką, rengiantis pokalbiui su darbdaviu, siuntimą įsidarbinti pagal išduotą „Pasiūlymą įsidarbinti“.

7. Gauti informaciją ir konsultacijas apie dalyvavimo profesinės reabilitacijos priemonėje sąlygas ir tvarką bei joje dalyvauti.

8. Gauti socialinę paramą Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatyme numatytais atvejais (dėl smulkesnės informacijos galite kreiptis į gyvenamosios vietos savivaldybės Socialinės paramos skyrių arba ieškoti Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos interneto svetainės skyriaus „Nuorodos“ srityje „Šeima ir vaikai“).

9. Būti draudžiamu sveikatos bei nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialiniu draudimu valstybės lėšomis savanoriškos praktikos atlikimo metu.

PAPILDOMOS BEDARBIO TEISĖS

10. Dalyvauti paramos mokymuisi (profesinio mokymo, įdarbinimo pagal pameistrystės darbo sutartį, stažuotės, neformaliojo švietimo ir savišvietos būdu įgytų kompetencijų pripažinimo), paramos judumui, remiamojo įdarbinimo (įdarbinimo subsidijuojant, darbo įgūdžių įgijimo rėmimo) priemonėse, gauti paramą darbo vietoms steigti ir dalyvauti paramos darbo vietų steigimui priemonėse (darbo vietų steigimo subsidijavime, vietinių užimtumo iniciatyvų projektų įgyvendinime, savarankiško užimtumo rėmime), atitinkant Lietuvos Respublikos užimtumo įstatyme nustatytas sąlygas.

11. Pasirinkti mokymo/paslaugos teikėją, ketinant dalyvauti profesinio mokymo, įdarbinimo pagal pameistrystės darbo sutartį ar neformaliojo švietimo ir savišvietos būdu įgytų kompetencijų pripažinimo priemonėje.

12. Gauti informaciją ir konsultacijas apie įsidarbinimo galimybes užsienyje, nedarbo socialinio draudimo išmokos (toliau – NSDI) išsaugojimo ir nedarbo socialinio draudimo stažo įskaitymo sąlygas ir tvarką, vykstant į kitą Europos Sąjungos ar Europos laisvosios prekybos asociacijos valstybę narę arba grįžus iš šių valstybių.

13. Užimtumo tarnybai pateikti prašymą dėl NSDI skyrimo arba dėl asmeninės sąskaitos pakeitimo ar NSDI mokėjimo būdo pasirinkimo.

14. Užimtumo tarnyboje gauti informaciją apie Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Sodra) teritorinio skyriaus priimtus sprendimus apie NSDI skyrimą / neskirimą, jos mokėjimo sustabdymą, atnaujinimą, nutraukimą ar pratęsimą ir apie į asmenines banko sąskaitas neįskaitytas NSDI sumas dėl neteisingai nurodytų sąskaitų.

15. Būti draudžiamu:

15.1. privalomuoju sveikatos draudimu valstybės lėšomis registracijos Užimtumo tarnyboje bedarbiu arba dalyvavimo profesinio mokymo priemonėje, kai nesudaroma darbo sutartis, metu;

15.2. nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialiniu draudimu dalyvavimo profesinio mokymo ar profesinės reabilitacijos priemonėse metu.

16. Gauti NSDI Lietuvos Respublikos nedarbo socialinio draudimo įstatymo numatytais atvejais (smulkesnę informaciją galite gauti bet kuriame Sodros teritoriniame skyriuje, Sodros Elektroninėje gyventojų aptarnavimo sistemoje (EGAS) bei paskambinus Sodros ir Užimtumo tarnybos informacijos centro tel. 1883 arba +3705250088 ir nurodžius kliento identifikavimo kodą arba ieškoti Sodros interneto svetainės skyriuje „Pensijos ir pašalpos“).

BEDARBIO PAREIGOS

1. **Ieškoti darbo savarankiškai ir aktyviai**, o apie paieškos rezultatus informuoti Jus aptarnaujantį specialistą.

2. **Per 3 darbo dienas nuo žemiau nurodytų aplinkybių atsiradimo dienos informuoti Užimtumo tarnybą apie:**

2.1. įsidarbinimą (darbo santykių ar jiems prilygintų teisinių santykių atsiradimą);

2.2. verslo liudijimo arba individualios veiklos pažymos įsigijimą, autorinės sutarties sudarymą, kitos individualios veiklos pradėjimą;

2.3. tapimą ūkininku, ūkininko partneriu, žemės ūkio veiklos subjektu ar žemės ūkio valdos partneriu;

2.4. tapimą individualios įmonės savininku, mažosios bendrijos nariu, tikrosios ūkinės bendrijos ar komanditinės ūkinės bendrijos tikruoju nariu;

2.5. individualios įmonės, mažosios bendrijos, tikrosios ūkinės bendrijos ar komanditinės ūkinės bendrijos, kuri laikinai nevykdė veiklos, veiklos atnaujinimą;

2.6. pradėjimą mokytis pagal bendrojo ugdymo programą, išskyrus pradėjimą mokytis pagal suaugusiųjų pradinio, pagrindinio, vidurinio ugdymo programas, ar pagal formaliojo profesinio mokymo programą, išskyrus mokymąsi pagal formaliojo profesinio mokymo programas savo lėšomis, arba pradėjimą studijuoti aukštojoje mokykloje pagal nuolatinės studijų formos programas;

2.7. nustatytą 0–25 procentų darbingumo lygį;

2.8. šaukimą atlikti privalomąją pradinę karo tarnybą arba alternatyviąją krašto apsaugos tarnybą arba asmens, kuris yra karys savanoris, kitas aktyviojo rezervo karys ar parengtojo rezervo karys, pašaukimą į pratybas, mokymus ar vykdyti tarnybos užduočių, kai už tarnybos dienas jam mokamas atlyginimas;

2.9. kitų Jūsų „Darbo ieškančio asmens kortelėje“ nurodytų duomenų pasikeitimus.

3. Pateikti darbo sutarties kopiją Užimtumo tarnybai per 3 darbo dienas nuo įsidarbinimo, jeigu įsidarbinama pagal terminuotą darbo sutartį ne ilgesniam kaip 6 mėnesių laikotarpiui. Bedarbiams, pranešusiems Užimtumo tarnybai apie terminuotos darbo sutarties sudarymą, bedarbio statusas sustabdomas terminuotos darbo sutarties galiojimo laikui.

4. Sudaryti „Individualų užimtumo veiklos planą“ kartu su Užimtumo tarnybos darbuotoju.

5. **Dalyvauti „Individualiame užimtumo veiklos plane“ numatytose ADRPP**, t. y. dirbti pagal su subsidijuojamam darbdaviui sudarytą darbo sutartį, nenutraukti dalyvavimo šiose priemonėse anksčiau laiko be pateisinamų priežasčių, nurodytų šio skyriaus 8 punkto a, h ir i papunkčiuose, dalyvauti užimtumo didinimo programose, **naudotis „Individualiame užimtumo veiklos plane“ numatytais darbo rinkos paslaugomis.**

6. **Įgyti ar tobulinti kvalifikaciją arba (ir) įgyti kompetencijų, įsidarbinti arba pradėti individualią veiklą** pagal profesinio mokymo metu įgytą ar patobulintą kvalifikaciją arba (ir) įgytas kompetencijas ir **dirbti arba vykdyti individualią veiklą ne trumpesnę negu 6 mėnesių laikotarpį** Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo 37 straipsnio 12 dalyje nustatytu darbo laiko režimu ar individualios veiklos vykdymo intensyvumu.

7. **Atvykti šioje atmintinėje nurodytu laiku** priimti pasiūlymo dirbti, sudaryti Individualų užimtumo veiklos planą arba dalyvauti Individualiame užimtumo veiklos plane numatytose ADRPP, užimtumo didinimo programose ar naudotis šiame plane numatytais darbo rinkos paslaugomis. Pasirinkus nuotolinį paslaugų teikimo būdą, pateiktas kvietimas atvykti į Užimtumo tarnybą priimti pasiūlymo dirbti prilyginamas šioje atmintinėje nurodytam atvykimo į Užimtumo tarnybą laikui, kai gaunamas asmens patvirtinimas, kad kvietimas yra gautas.

8. Pranešti telefonu arba paštu Užimtumo tarnybai apie:

8.1. negalėjimą atvykti šioje atmintinėje nustatytu laiku arba nuotoliniu būdu gavus kvietimą atvykti priimti pasiūlymo dirbti, sudaryti Individualų užimtumo veiklos planą arba dalyvauti Individualiame užimtumo veiklos plane numatytose ADRPP, užimtumo didinimo programose ar naudotis šiame plane numatytais darbo rinkos paslaugomis **per 3 darbo dienas po nustatytos atvykimo dienos, nurodant neatvykimo priežastis. Svarbiomis priežastimis laikomos priežastys, nurodytos šio punkto a – g papunkčiuose;**

8.2. atsisakymą siūlomo tinkamo darbo, sudaryti Individualų užimtumo veiklos planą, dalyvauti Individualiame užimtumo veiklos plane numatytose ADRPP, užimtumo didinimo programose ar naudotis šiame plane numatytais darbo rinkos paslaugomis, **per 3 darbo dienas nuo priežasčių, trukdančių vykdyti šias pareigas, atsiradimo, nurodant atsisakymo priežastis. Svarbiomis priežastimis laikomos priežastys, nurodytos šio punkto a – c papunkčiuose;**

8.3. dalyvavimo paramos mokymuisi ar remiamojo įdarbinimo priemonėse nutraukimą arba atsisakymą įsidarbinti ar vykdyti individualią veiklą pagal profesinio mokymo metu įgytą ar patobulintą kvalifikaciją arba (ir) įgytą kompetenciją arba darbo sutarties ar savarankiškos veiklos per 6 mėnesius nuo įsidarbinimo ar veiklos pradžios nutraukimą **per 3 darbo dienas nuo priežasčių, trukdančių vykdyti šias pareigas, atsiradimo, nurodant šias priežastis. Svarbiomis priežastimis laikomos priežastys, nurodytos šio punkto a, h ir i papunkčiuose.**

Užimtumo tarnybai praneštos **priežastys pripažįstamos pateisinamomis, pranešus apie jas laiku**, kaip nurodyta atmintinės skyriaus BEDARBIO PAREIGOS 8 punkte, **pateikiant jas patvirtinančius dokumentus**, ir jeigu jos nurodytos Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo 24 straipsnio 5, 6 ir 8 dalyse:

a) liga, sužalojimas, nėštumas likus 70 kalendorinių dienų iki gimdymo, gimdymas ir 56 kalendorinės dienos po gimdymo (komplikuoto gimdymo atveju arba gimus dviem ir daugiau vaikų – 70 kalendorinių dienų po gimdymo);

b) Užimtumo tarnybos struktūrinio padalinio aptarnaujamoje teritorijoje paskelbta epidemija;

c) dalyvavimas stažuotėje, savanoriškos praktikos atlikimas, profesinės veiklos praktikos atlikimas, užsiėmimas profesine veikla profesinės adaptacijos laikotarpiu;

d) stichinė nelaimė arba nelaimingas atsitikimas;

e) artimųjų giminaičių (tėvų (itėvių), vaikų (ivaikių), senelių ir vaikaičių, brolių ir seserų), sutuoktinio, sugyventinio mirtis;

f) vaiko iki 14 metų liga, šeimos nario priežiūra ar slaugymas;

g) pranešimas ar šaukimas bedarbiui atvykti į teismą arba teisėsaugos ar kontrolės (priežiūros) funkcijas atliekančias institucijas ar įstaigas, laisvės atėmimas dėl administracinio arešto, sulaikymo, suėmimo;

h) Lietuvos Respublikos karo prievolės įstatyme nustatytų pareigų atlikimas;

i) darbdaviui pripažinus, kad išbandymo rezultatai nepatenkinami.

9. Priimti „Pasiūlymą įsidarbinti“ ir **nuvykti, nurodytu laiku ir adresu pas darbdavį dalyvauti darbuotojų atrankoje**. Darbdaviui sutikus Jus įdarbinti, **priimti tinkamo darbo pasiūlymą.**

10. **Gražinti „Pasiūlymą įsidarbinti“ per sutartą terminą nuo jo išdavimo ar darbo pasiūlymo nuotoliniu būdu gavimo dienos.** „Pasiūlymo įsidarbinti“ gražinti neprivaloma, jeigu:

10.1. įsidarbinote arba darbdavys ketina Jus įdarbinti ir tai pažymėjo „Pasiūlyme įsidarbinti“. Tokiu atveju apie planuojamą įsidarbinimą privalote pranešti specialistui, išdavusiam „Pasiūlymą įsidarbinti“ ne vėliau kaip iki nurodytos „Pasiūlymo įsidarbinti“ gražinimo datos;

10.2. turite paskyrą Užimtumo tarnybos interneto svetainėje (toliau – paskyra), darbdavys pakviečia dalyvauti tolimesnėje atrankoje ir tai pažymėjo „Pasiūlyme įsidarbinti“. Tokiu atveju apie tai privalote pranešti Jus aptarnaujančiam specialistui, siunčiant pranešimą iš asmens paskyros ne vėliau kaip iki nurodytos „Pasiūlyme įsidarbinti“ grąžinimo datos.

11. Saugoti šią atmintinę registracijos Užimtumo tarnyboje laikotarpiu ir kiekvieno apsilankymo Užimtumo tarnyboje metu pateikti Jus aptarnaujančiam specialistui kartu su asmens tapatybę patvirtinančiu dokumentu.

BEDARBIO PAREIGŲ NEVYKDYMO PASEKMĖS

1. Bedarbiai, nevykdantys skyriaus **BEDARBIO PAREIGOS 3 punkte nurodytos pareigos, bedarbio statuso netenka ir registracija Užimtumo tarnyboje nutraukiama nuo įsidarbinimo dienos.**

2. Bedarbiams, **nevykdantiems skyriaus BEDARBIO PAREIGOS 1, 2, 4 – 7, 9, 10 punktuose nurodytų pareigų, bedarbio statusas panaikinamas.**

3. Bedarbiams, kurie neteko bedarbio statuso dėl skyriaus BEDARBIO PAREIGOS 1, 4 – 7, 9, 10 punktuose nurodytų pareigų nevykdymo, **pakartotinai bedarbio statusas gali būti suteikiamas ne anksčiau kaip po 6 mėnesių.**

4. Užimtumo tarnybai pakartotinai per 12 mėnesių iš nelegalaus darbo kontrolę ir prevenciją vykdančių ar kitų institucijų gavus informaciją apie bedarbio nelegaliai gautas ar gaunamas pajamas ir (ar) nelegalų darbą, neteisėtą veiklą, susijusią su pajamų gavimu, bedarbio statusas panaikinamas ir šis statusas pakartotinai gali būti suteikiamas ne anksčiau kaip po 6 mėnesių.

KITU NEGU BEDARBIO STATUSU REGISTRUOTO ASMENS PAREIGOS

1. Užimtumo tarnyboje registruoti kitu negu bedarbio statusu asmenys turi pareigas, nurodytas skyriaus BEDARBIO PAREIGOS 1, 2, 8, 9, 10, 11 punktuose, dalyvaujantys profesinio mokymo priemonėje – ir 6 punkte nurodytas pareigas.

2. Atvykti šioje atmintinėje nurodytu laiku priimti pasiūlymo dirbti.

3. Bent kartą per 3 mėnesius naudotis darbo rinkos paslaugomis.

KITU NEGU BEDARBIO STATUSU REGISTRUOTO ASMENS PAREIGŲ NEVYKDYMO PASEKMĖS

Užimtumo tarnyboje registruotų kitu negu bedarbio statusu asmenų, kurie ilgiau kaip 3 mėnesius nesinaudoja darbo rinkos paslaugomis, registracija Užimtumo tarnyboje nutraukiama ir šie asmenys pakartotinai registruotis Užimtumo tarnyboje gali ne anksčiau kaip po 6 mėnesių nuo registracijos nutraukimo dienos.

DARBO IEŠKANČIŲ ASMENŲ ATSAKOMYBĖ

1. Nustačius, kad darbo ieškančiam asmeniui buvo pritaikytos paramos mokymuisi, paramos judumui, remiamojo įdarbinimo, paramos darbo vietoms steigti ar profesinės reabilitacijos priemonės pagal neteisingai įformintus ar suklastotus dokumentus arba dėl žinomai neteisingos informacijos pateikimo ar jos nepateikimo, darbo ieškančio asmens dalyvavimo šiose priemonės išlaidos arba išlaidos, atsiradusios atlikus kitus neteisėtus veiksmus, **įstatymų nustatyta tvarka išieškomos iš kaltų asmenų, išdavusių ar pateikusių šiuos dokumentus arba duomenis, ir kitų kaltų asmenų.**

2. Darbo ieškantys asmenys, suklastoję oficialius dokumentus ir dėl to pasinaudoję Užimtumo tarnybos paslaugomis, atsako teisės aktų nustatyta tvarka.

Informacija ir konsultacijos asmenims darbo rinkos klausimais teikiamos bendruoju telefono numeriu 1883.

Smulkesnę informaciją Jums suteiks ir į Jūsų klausimus atsakys Užimtumo tarnybos darbuotojai.

Užimtumo tarnyba visas paslaugas teikia nemokamai.
